

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-3-173 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 10-67/1428-544
Karar Tarihi : 27.10.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Nazlı VAROL, Fethullah GÜLER

C. ŞİKAYET

20

EDEN : kiraz üreticileri
.....

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILANLAR:

Alara Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.
Hasanköy 1. km Gürsu / Bursa

Pia Frucht Gıda Lojistik ve Dış Tic. Ltd. Şti.
Ilıca Mah. Sarıkız Çayı Mevkii No:2 Alaşehir / Manisa

30

Çelikoğlu Otomotiv Kom. Nak. Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.
Badınca Köyü Alaşehir / Manisa

Cabbar Ambalaj Malz. Tarım Ürünleri Gıda İth. İhr. ve Dahili Tic.Ltd. Şti.
Kavaslı Mah. İskenderun Yolu Üzeri Öztoprak Apt. No:4
Antakya

Antel Tarım İşletmeleri San. ve Tic. A.Ş.
Arapsuyu Mah. 611. Sok. Şahin Apt. No:7/4 Konyaaltı / Antalya

40

E. DOSYA KONUSU: Kiraz alımı yapan bazı ihracatçı teşebbüslerin aralarında anlaşarak Isparta ili düşük fiyata kiraz alımı yaptıkları ve kiraz alımını aralıklı yapmak suretiyle üreticileri baskı altında tuttıkları iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Yapılan başvuruda özetle;

- kiraz alımı yapan teşebbüslerin Alara Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş. (Alara), Pia Frucht Gıda Lojistik ve Dış Tic. Ltd. Şti. (Pia), Antel Tarım A.Ş. (Antel), Taneks Tarım Ürünleri Gıda ve Tekstil Tic. Paz. İth. İhr. Ltd. Şti. (Taneks) ve Cabbar Ambalaj Malzemeleri Tarım ürünleri Gıda İth. İhr. Şti. (Cabbar) oldukları,

- 50 – firmaların önceki yıllarda hasat tarihinden 3 – 4 gün önce kiraz alım faaliyetlerine başlamasına rağmen, anılan teşebbüslerden Taneks haricindeki firmaların 2010 yılında kiraz olgunlaştıktan ancak 3 – 4 gün sonra alım faaliyetlerine başlayarak üreticiyi baskı altına aldıkları,
- Alara'nın çeşitli bahanelerle kiraz alımını önce ertelediği sonrasında ise hiç yapmadığı, dolayısıyla kendi üreticilerini, kirazlarını düşük fiyatlarla kiraz alımı yapan diğer teşebbüslere satmak durumunda bıraktığı,
- Alara'ya satış yapmak için üreticilerin ellerinde beklettikleri 200 ton civarında kirazın, beklenen sürede çatladığı ve satılamaz duruma geldiği, bu nedenle yarısının döküldüğü,
- 60 – Alara'nın kiraz alımı yapmamasını fırsat bilen Pia'nın, Cabbar Tarım ve Antel'i de baskı altında tutarak iki gün boyunca 1,7 TL – 2,1 TL arasında değişen düşük fiyatlardan yüksek miktarda kiraz alımı yaptığı, sonrasında ise alım faaliyetlerini durdurduğu,
- alım faaliyetlerini durduran Pia'nın, Uluborlu alım sorumlusu tarafından, gerçek dışı beyanlarla, yetiştirilen kirazların kalitesinin düşük olduğu yönünde karalama faaliyetlerinde bulunduğu ve Pia'nın diğer alım sorumlularına bu köyden kiraz almamaları yönünde beyanlarda bulunduğu,
- bu nedenle üreticilerin satış yapabilecekleri sadece iki firmanın (Cabbar Tarım, Antel) kaldığı, bu teşebbüslerin de yine 1,7 TL – 2,1 TL arasında değişen çok düşük fiyatlardan alım yaptığı,
- 70 – Cabbar Tarım ve Antel'in çok kaliteli kirazları değişik bahaneler ileri sürerek almaması ya da düşük fiyatlardan almaya çalışması üzerine üreticilerin yine zor durumda bırakıldıkları ve kirazlarını iç piyasaya satış için alım yapan halcilere 0,7 TL – 0,9 TL arasında değişen fiyatlardan satmak durumunda kaldıkları,
- yazılı ve görsel basında da kiraz alımı yapan 35'e yakın teşebbüsün Isparta ve Uluborlu'nun muhtelif yerlerinde de benzer uygulamaları yaptıklarına dair haberlerin yer aldığı,
- iddia edilerek kiraz üreticilerinin mağduriyetinin giderilmesi talep edilmiştir.

80 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 29.07.2010 tarih ve 6008 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 26.8.2010 tarih ve 2010-3-173/İİ-10-185.MBA sayılı İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulu'nun 2.9.2010 tarih ve 10-57/1157-M sayılı toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 19.10.2010 tarih ve 2010-3-173/ÖA-10-376.NV sayılı Önaraştırma Raporu 26.10.2010 tarih ve REK.0.07.00.00-110/479 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-67 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

90 **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili Raporda; başvuruya konu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına yer olmadığı ve şikayetin reddedilmesi gerektiği sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

100 **I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME**

I.1. Taraflar

I.1.1. Alara Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş (Alara)

Alara, 1992 yılında kurulmuş ve merkezi Bursa'da bulunan bir aile şirkettir. Alara'nın 2007 yılı cirosu TL, 2008 yılı cirosu TL ve 2009 yılı cirosu TL'dir. Şirket 2010 yılının ilk sekiz ayı içerisinde kiraz ihraç etmiştir.

I.1.2. Pia Frucht Gıda Lojistik ve Dış Tic. Ltd. Şti (Pia)

110 Merkezi Mersin olan şirketin kendi adına kayıtlı dönüm üretim alanı mevcuttur. Pia'nın 2007, 2008 ve 2009 yıllarında gerçekleştirdiği ciro değerleri sırasıyla,, ve TL'dir. Pia 2010 yılının ilk sekiz ayında kiraz ihracatı yapmıştır.

I.1.3. Çelikoğlu Otomotiv Kom. Nak. Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti. (Çelikoğlu)

Merkezi Manisa'da olan Çelikoğlu'nun 2007, 2008 ve 2009 yıllarında gerçekleştirdiği ciro değerleri sırasıyla,, ve TL'dir. 2010 yılının ilk sekiz ayında kiraz ihracatı gerçekleştirmiştir.

120 **I.1.4. Cabbar Ambalaj Malz. Tarım Ürünleri Gıda İth. İhr. ve Dahili Tic. Ltd. Şti. (Cabbar Tarım)**

Cabbar Tarım 2008 yılında Hatay'da kurulmuştur. 2010 yılının ilk sekiz ayında kiraz ihracatı yapan Cabbar Tarım'ın 2009 ve 2010 yıllarında pazardan aldığı pay sırası ile %... ile %....'dir.

I.1.5. Antel Tarım İşletmeleri San. ve Tic. A.Ş. (Antel)

130 Antel 2007 yılında Antalya'da kurulmuştur. 2008, 2009 ve 2010 yıllarında sırasıyla, kiraz ihracatı gerçekleştiren şirketin 2010 yılında pazardan elde ettiği pay %.....'dir.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. Sektöre ilişkin Genel Bilgiler

Kiraz piyasasında çok sayıda üretici ve sınırlı sayıda alıcı mevcuttur. Ayrıca kiraz üreticileri arasında herhangi bir etkin üretici örgütlenmesi bulunmamaktadır. Bu nedenle kiraz alım fiyatının oluşumunda üreticilerin etkinliği sınırlıdır ve sektördeki güç dengesinin üreticilerin aleyhine olduğu söylenebilir.

140 Türkiye'nin hemen her bölgesinde kiraz yetiştiriciliği mümkün olsa da temelde ihraç ürünü olan 0900 kirazını yetiştirmeye uygun bölgeler dikkate alındığında başlıca iller İzmir, Manisa, Denizli, Çanakkale, Bursa, Isparta, Afyon, Niğde, Konya şeklinde sıralanabilecektir. Bugün bütün bu bölgelerde dünya standartlarında "EurepGap" sertifikalı kiraz üretimi yapılmaktadır. Yetiştirilen ürünler kalite standartlarına uygun ve yeterli büyüklükte değil ise pazarda şansı bulunmamaktadır. Teknolojideki olumlu gelişmeler sayesinde (*hydrocooling*, soğuk depo, soğuk zinciri gibi) Türkiye'nin ihracat sezonu uzamıştır. Normal olarak sezonun ilk ve son ürününe olan talep

150 fazladır. Gelişmiş ülkeler (örneğin Japonya) sezonu dışında arz edilen kiraz için yüksek fiyatlar ödemeye hazırdır. Bu nedenle ihracatta ürünün pazara erken sunulması, yeteri miktarda ve üstün kalitede ürünün arzında süreklilik sağlanması gibi faktörler önem kazanmaktadır. İhracatta arz sürekliliğinin sağlanması dış pazardaki hakimiyet için oldukça önemlidir. Öte yandan son yıllarda pek çok ilde Özel İdare destekli kiraz bahçeleri tesis edilmiş ve bu illerin bazılarında yetiştiriciliğin başarılı olması ve yaygınlaşması arz sezonunun uzamasına imkân vermiştir.

160 Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden; kiraz ihracatında son üç yılda düzenli olarak hem değer hem miktar bazında artış yaşanmasına rağmen, ortalama fiyatın azalma eğiliminde olduğu anlaşılmıştır. Yaşanan bu azalma arz fazlalığı, talep noksanlığı ya da kirazın kalitesinde yaşanan kalite azalması gibi farklı nedenlerden kaynaklanmış olabilecektir.

Türkiye’de üretilen kiraza olan talebin artması ihracat yapan firmaların sayısındaki artışı beraberinde getirmiştir. Sektörel olarak bir daralmanın yaşandığı 2008 yılı haricinde kiraz ihracı yapan teşebbüslerin sayısında düzenli bir artış görülmektedir.

170 Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden, ihraçlık kiraz alımı yapan teşebbüslerin dağınık bir yapı sergilediği ve pazardan %5’in üzerinde pay alan firmaların sayısının 2010 (2010 yılına dair verilen veriler sadece ilk sekiz ayı kapsamaktadır) yılı için sadece üç olduğu anlaşılmıştır. Bu sayı 2008 yılı için beş, 2009 yılı için ise dört olarak gerçekleşmiştir. Son üç yılda pazardaki yoğunlaşma düzeyini gösteren HHI, pazarda önemli ölçüde yoğunlaşma olması yönünde sınır kabul edilen 1000 değerini hiç aşmamıştır.

180 Türkiye’de ihraç edilen kirazın hemen hemen tümü “0900 Ziraat” (yaygın bilinen adıyla Napolyon) çeşididir. Meyvesi geniş ve iri, parlak koyu kırmızı renkli, sert ve çok kaliteli olan bu kiraz türü yol koşullarına çok dayanıklıdır. Ülkemizde “0900 Ziraat”, Uluborlu Napolyonu, Dereçine Napolyonu, Akşehir Napolyonu, Malatya Dalbastı, Allahdiyen, Salihli ve M.Kemal Paşa Napolyonu olarak yetiştirildiği bölge adlarıyla anılmaktadır.

I.2.2. İlgili Ürün Pazarı

190 Şikayetin konusu, ihraçlık kiraz ürünlerinin alım fiyatlarının kiraz ihracatçısı firmalar tarafından aralarında bir anlaşma akdetmek suretiyle birlikte belirlendiği iddiasıdır. Türkiye’de 24 farklı kiraz çeşidi bulunmaktadır. Ancak farklı kiraz çeşitleri içinden “0900 Ziraat” tipi kiraz ebat, kalite, tat ve aroma yönünden diğer kiraz türlerinden ayrılmaktadır. Bu özellikleri nedeniyle ihracatın çok büyük bir kısmını “0900 Ziraat” tipi kiraz oluşturmaktadır. Ayrıca ihraçlık kiraz ürününe ilişkin 17.6.2004 tarihli, 04-42/519-126 sayılı, 03.08.2006 tarihli, 06-57-728-215 sayılı ve 24.4.2007 tarihli, 07-60/713-245 sayılı Kurul kararlarında ilgili ürün pazarı “0900 Ziraat tipi ihraçlık kiraz pazarı” olarak tanımlanmıştır. Bu çerçevede söz konusu dosya kapsamında da ilgili ürün pazarının “0900 Ziraat tipi ihraçlık kiraz pazarı” olarak tespit edilmiştir.

I.2.3. İlgili Coğrafi Pazar

İlgili coğrafi pazar, teşebbüslerin mal ve hizmetlerin arz ve talebi konusunda faaliyet gösterdikleri, rekabet koşullarının yeterli derecede homojen ve komşu bölgelerden

200 hissedilir derecede farklı olması nedeniyle, diğer bölgelerden kolayca ayrılabilen bölgeler olarak tanımlanmaktadır.

210 İncelemenin konusu bazı ihracatçı teşebbüslerin Isparta ilinde 0900 Ziraat tipi ihraçlık kiraz alımında anlaşarak fiyatları düşük tuttuğuna yöneliktir. "0900 Ziraat" tipi kirazın Türkiye'deki üretim alanları İzmir (Kemalpaşa), Amasya, Denizli (Honaz, Çivril), Manisa (Alaşehir), Çanakkale (Lapseki), Bursa, Afyon (Sultandağı), Isparta, Konya (Hadim), Sakarya, Kocaeli ve Malatya'dır. İlgili pazarda faaliyet gösteren teşebbüsler her sene aynı bölgelerden alım yapmamaktadır. Bunun nedeni ise ihraçlık kiraz alımlarının bölgelere göre değil ürünün kalitesine göre yapılmasıdır. Ayrıca ürünün kalitesinde önemli bir etkiye sahip olan hava koşulları her bir bölgede yıldan yıla farklılık gösterebilmekte ve dolayısıyla bir önceki sene çok kaliteli ürün veren bir bölge bir sonraki sene ürün kalitesi konusunda vasat bir sezon yaşayabilmektedir. Buna ek olarak, ihraç edilen kirazın belirli bir derecede dondurulması ve depolanması gerektiğinden ve söz konusu ürün iç pazarda çok sınırlı miktarda tüketildiğinden, üreticiler ürünlerini alternatif pazarlara taşıyamamaktadır. Bunun yerine ihracatçı firmalar üretim yerlerine gidip alım yapmaktadırlar. Nitekim 17.6.2004 tarih ve 04-42/519-126 sayılı Kurul kararında:

220 *"Ayrıca ihraç edilen kirazın belirli bir derecede dondurulması ve depolanması gerektiğinden ve söz konusu ürün iç pazarda çok sınırlı miktarda tüketildiğinden, üreticiler ürünlerini alternatif pazarlara taşıyamamaktadır. Bu durumda belirli bir bölgeden alım yapan teşebbüsler, üreticilerin alternatif sunum kaynağının bulunmaması nedeniyle, anılan bölgede mutlak alım gücüne sahip olmaktadır. Pazarın bu özelliği de üretim bölgelerinin birbirinden ayrılması gerektiğini göstermektedir."*
denilmektedir.

Tüm bu değerlendirmeler ışığında, ilgili coğrafi pazar "Isparta ili" olarak belirlenmiştir.

I.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

230 Yapılan başvuru hakkında daha detaylı bilgi edinebilmek amacıyla öncelikle köyü Muhtarı ile raportörlerce bir görüşme yapılmıştır. Yapılan görüşmede Muhtar, köylerinden alım yapan teşebbüslerin bu yıl önceki yıla göre daha düşük fiyatlardan alım yaptığını belirtmiş, fakat bunun teşebbüslerce yapılan bir anlaşma nedeni ile ortaya çıkan bir durum olup olmadığı konusunda herhangi bir bilgiye sahip olmadığını dile getirmiştir. Bölgede 2010 yılında yağış fazlalığı nedeni ile bir kısım kiraz ürününün zarar gördüğünü dile getiren, fiyatların bu denli düşmesinde yağışların bu kadar etkisi olmaması gerektiğini ifade etmiştir.

240 0900 Ziraat tipi ihraçlık kiraz pazarına yönelik olarak yürütülen soruşturma sonucunda alınan 24.7.2007 tarih ve 07-60/713-245 sayılı Kurul kararında, kiraz alıcısı konumunda bulunan on üç teşebbüsün kiraz alım zamanını ve fiyatını birlikte belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği yönünde hüküm vererek ilgili teşebbüslere idari para cezası uygulamıştır. Bu önaraştırma sürecinde de uzun yıllardır ilgili pazarda faaliyet gösteren, 24.7.2007 tarih ve 07-60/713-245 sayılı Kurul kararı ile 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini alım karteli kurmak suretiyle ihlal ettikleri belirlenen ve pazardan diğer teşebbüslere göre daha düzenli olarak daha fazla pay alan Alara, Pia ve Çelikoğlu'nda yerinde incelemeler yapılmıştır. Yapılan yerinde incelemelerde, dosya konusu iddiaları destekler nitelikte herhangi bir

- 250 bilgi ya da belgeye rastlanılmamıştır. Yapılan görüşmelerde ise teşebbüs yetkilileri 2010 yılında 2009 yılına nazaran Isparta ilinden alınan kirazlara daha düşük ödemeler yaptıklarını, bunun sebebinin ise bölgenin 2010 yılında aldığı yoğun yağmur ve dolu yağışı nedeni ile kirazlarda kalite problemi yaşanması olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca Alara tarafından gönderilen 8.10.2010 tarihli, 7756 sayılı yazıya ek yapılan haber metninde, Uluborlu Belediyesi Basın Bürosu'nca konuya ilişkin yapılan açıklamaya yer verildiği görülmektedir. Söz konusu açıklamada;
- Haziran ayında bölgede m²'ye düşen yağış ortalamasının 27,8 kg olmasına rağmen, 2010 yılı Haziran ayında bu değer 112,3 kg olduğu,
 - Ay boyunca devam eden şiddetli yağışlar nedeni ile kirazların büyük zarar gördüğü,
 - 260 – Tam olgunlaşma dönemine denk gelen yağmurlar nedeni ile kirazlarda %70 oranında çatlama olduğu,
 - Önceki yıllarda bölgede yetişen kirazın %90 oranında ihracata gönderilirken, bu dönemde ihracata uygun ürünün yüzdesinin %20 olduğu,
 - Bu durumdan üreticiler kadar tüccarların da mağdur olduğu,
- ifade edilmiştir.

270 Bu çerçevede yerinde inceleme yapılan teşebbüslerden ve bunların yanı sıra Cabbar Tarım'dan ve Antel'den 2009 ve 2010 yıllarında Isparta geneli, Isparta Uluborlu bölgesi ve Isparta Senirkent bölgelerinden kiraz alım tarihleri, alım miktarları ve ortalama alım fiyatları istenmiştir. İlk olarak Isparta geneline dair bilgilere Tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo 1: Isparta'dan Kiraz Alım Fiyatları ve Miktarları*

	2009		2010	
	Alım Miktarı (kg)	Ortalama Alım Fiyatı (TL)	Alım Miktarı (kg)	Ortalama Alım Fiyatı (TL)
Alara				
Pia**				
Çelikoğlu				
TOPLAM				

Kaynak: Teşebbüslerden gelen bilgi yazıları

*%... altında pazar payına sahip Cabbar Tarım ve Antel unvanlı teşebbüslere ulaşılamamıştır.

**Pia sadece Uluborlu ve Senirkent'e ilişkin bilgileri gönderebildiğinden Isparta geneli için bu iki bölgenin toplam verileri kullanılmıştır.

280 Tablodan da görüleceği üzere inceleme konusu üç teşebbüs toplamda Isparta ilinden 2010 yılında bir önceki yıla göre %... daha az kiraz alımı yapmıştır. Alara ve Çelikoğlu'nun alım miktarları sırasıyla %... ve %... oranında azalmışken, Pia'nın alım miktarı %... oranında artmıştır. Alara ve Pia'nın ortalama alım fiyatları ise sırası ile %... ve ... oranında düşüş gösterirken, Çelikoğlu'nun alım fiyatlarında %... oranında bir artış yaşanmıştır. Sonuç olarak tablodaki verilerden Isparta ilinde yetiştirilen kiraza yönelik olarak 2010 yılında bir talep düşüşü gerçekleştiği, alım fiyatlarının da azaldığı söylenebilecektir. Bu durumun nedeni ise teşebbüslerce, yukarıda da yer verildiği üzere, yaşanan kalite problemi olarak açıklanmıştır. Uluborlu bölgesine yönelik olarak elde edilen veriler ise aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

290 Tablo 2: Uluborlu'dan Kiraz Alım Fiyatları ve Miktarları*,**

	2009		2010	
	Alım Miktarı (kg)	Ortalama Alım Fiyatı (TL)	Alım Miktarı (kg)	Ortalama Alım Fiyatı (TL)

Alara				
Pia				
TOPLAM				

Kaynak: Teşebbüslerden gelen bilgi yazıları

*...’ün altında pazar payına sahip Cabbar Tarım ve Antel adlı teşebbüslere ulaşılamamıştır.

**Çelikoğlu 2009 ve 2010 yıllarında Uluborlu bölgesinden kiraz alımı yapmamıştır.

Tablodan da görüleceği üzere Alara 2010 yılında Uluborlu bölgesinden hiç alım yapmamıştır. Pia’nın alım miktarı bir önceki yıl olan 2009’a göre %... oranında artmış olsa da ortalama alım fiyatı %... azalmıştır. Senirkent bölgesine yönelik elde edilen verilere ise Tablo 3’te yer verilmektedir.

300 Tablo 3:Senirkent’ten Kiraz Alım Fiyatları ve Miktarları *,**

	2009		2010	
	Alım Miktarı (kg)	Ortalama Alım Fiyatı (TL)	Alım Miktarı (kg)	Ortalama Alım Fiyatı (TL)
Alara	270.935	3,28	46.323	2,61
Pia	13.342	3,72	31.693	2,75
TOPLAM	284.277	3,30	78.016	2,67

Kaynak: Teşebbüslerden gelen bilgi yazıları

*...’ün altında pazar payına sahip Cabbar Tarım ve Antel adlı teşebbüslere ulaşılamamıştır.

**Çelikoğlu 2009 ve 2010 yıllarında Senirkent bölgesinden kiraz alımı yapmamıştır.

Tablodan da görüleceği üzere Alara’nın 2010 yılında Senirkent bölgesinden yapmış olduğu kiraz alımı miktarı %... oranında, ortalama alım fiyatı ise %... oranında azalmıştır. Pia’nın alım miktarı bir önceki yıl olan 2009’a göre %... oranında artmış olsa da ortalama alım fiyatının %... oranında azaldığı anlaşılmaktadır.

310 Uluborlu ve Senirkent özelinde de yaşanan fiyat azalmalarının nedeninin Isparta geneli için sıralanan nedenlerden farklı değildir. Ayrıca 2010 yılı için tüm sektöre bakıldığında ortalama kiraz ihraç fiyatının bir önceki yıla göre %... oranında azalarak ... TL olarak gerçekleştiği görülmektedir. Bu durum hem bu sezon kirazda yaşanan kalite problemini desteklemekte, hem de Isparta’dan yapılan kiraz alımlarında ortalama alım fiyatlarının ... TL civarında, ya da şikayetçinin iddia ettiği gibi ... – ... TL civarlarında gerçekleşmesini açıklamaktadır.

320 Başvuruda yer alan bir diğer konu olan ihracatçıların kiraz alımlarına üç dört gün geç başlayarak baskı yarattığı iddiasını destekler nitelikte bir bilgi veya belgeye ulaşılamamıştır. Zira şikayete konu teşebbüslerin alımları incelendiğinde de, şikayetin geldiği Alara’nın 2009 yılında 24 Haziran’da kiraz alımına başladığı, 2010 yılında ise daha erken bir tarih olan 18 Haziran’da alıma başladığı; Pia’nın da aynı bölgede 2010 yılında kiraz alımlarına 2009’a göre iki gün önce başladığı görülmüştür.

Sonuç olarak, yukarıdaki bilgi ve değerlendirmeler ışığında,

- alımlara üç dört gün geç başladığı iddia edilen kiraz ihracatçısı teşebbüslerin bir önceki yıla göre daha erken kiraz alımına başladığı,
- 2010 yılında Isparta ili Uluborlu ve Senirkent bölgelerinde ihracatçı teşebbüslerin kiraz alım fiyatlarının bir önceki yıla göre düşmüş olduğu anlaşılmakla beraber bu azalmanın, yapılan yerinde incelemelerde herhangi bir bilgi ya da belgeye rastlanmamış olması da dikkate alınarak, teşebbüslerce yapılan bir anlaşmadan değil, 2010 yılında bölgede yetiştirilen kirazda iklim koşulları nedeniyle kalite problemi oluşmasından kaynaklandığı,

330

10-67/1428-544

– başvuruda yer alan diğer iddiaların 4054 sayılı Kanun'un kapsamı dışında olduğu kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

340

Dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİğİ ile karar verilmiştir.